

- rette sig efter arbejdsgiverens („praktikværtens“) anvisninger, også med hensyn til eventuel beskæftigelse.
2. Eleverne er ikke „ansatte“ i virksomheden, hvorved alle øvrige love og bestemmelser, som angår arbejdsmarkedet og lønarbejders forhold, er uden gyldighed for dem. Dette markeres ved, at eleverne i princippet ikke får løn. — Ganske vist får mange elever underhånden en dusør, hvis de har kunnet gøre nytte, undertiden et produkt, de har forfærdiget, — og hjælpeskoleelever i længerevarende „arbejdspraktik“ modtager en med kurator aftalt arbejdsdusør, men der er enighed om at betragte disse tilfælde af vederlæggelse som undtagelser, der ikke anfægter det princip, at praktik er ulønnet.
  3. Eleverne er i princippet undergivet skolens jurisdiktion, som om de var i skole. De kan således ikke holde fri efter behag, de skal løse opgaver i praktiktiden, som pålægges dem af skolen, deres praktik kan afbrydes efter skolens beslutning osv.
  4. Den skade, der kan overgå elever i erhvervspraktik, eller som de kan afstedkomme, blev i årene indtil 1965 søgt dækket ved forskellige forsikringsarrangementer, navnlig gennem kommunernes eget forsikringsselskab, men i 1962 opnåedes efter forslag fra erhvervsvejledningsrådet en finanslovsbevilling til dækning af sådanne skader (nu på 60.000 kr.). Erstatningsordningen, der administreres af Arbejdsdirektoratet med bistand af et sagkyndigt udvalg, hvori undervisningsministeriet er repræsenteret med en observatør, blev i 1967 udvidet til også at omfatte virksomhedsbesøg og andre erhvervsvejledende arrangementer. I 1971 blev det efter en omfattende høringsprocedure fastslået, at også de længerevarende udstationeringer for elever under specialundervisning (navnlig hjælpeklasseelever), der betegnes „arbejdspraktik“, falder ind under erstatningsordningen. — Det bør bemærkes, at drivkraften bag oprettelsen af erstatningsordningen ikke blot var ønsket om at skabe en risikodækning for eleverne og for virksomhederne på en så administrativt enkel måde som muligt,

men også et ønske om at fjerne en mærkbar hindring for udbredelsen af disse meget værdsatte pædagogiske foranstaltninger. Man oplevede gang på gang, at skoler og virksomheder, som i og for sig var interesserede, ikke turde gå i gang med praktikken, fordi der var uklarhed omkring risiko- og ansvarsproblemerne. — Dette forhold trækkes frem i den nuværende situation, fordi man kan gå ud fra, at de intentioner om en udvidet kontakt mellem skole og arbejdsliv, som indbygges i den kommende folkeskolelov, vil føre til fornyet usikkerhed og irritation, hvis der ikke fra starten skabes sikkerhed for, at *risikoproblemerne er dækket ind*.

I en situation, hvor man påtænker at udvide skoleelevers kontakt med eller deltagelse i erhvervsarbejde, mere eller mindre som led i deres skolegang, er det ikke på forhånd givet, at den beskrivelse af elevernes stilling, som er anført foran i 4 punkter, kan have gyldighed. Der er på flere måder tale om en balanceakt. Hvis eleverne opholder sig i væsentlig mere end 1 à 2 uger i en virksomhed, vil det på mere rutineprægede arbejdsområder blive naturligt, at de efter nogen tids forløb deltager i produktionen, hvorved det kan blive vanskeligt at opretholde deres status som „ikke ansatte“, navnlig fordi de naturligt forventer løn — og skal have den for ikke at blive „skruetrækkere“ — hvis de udfører reelt arbejde. Herved vil forudsætningerne for den særlige praktikant-status blive anfægtet, og dette betyder atter, at erstatningsordningen næppe kan bringes i anvendelse, medmindre dens grundlag — og beløbsramme — nyforhandles.

Hvis erhvervskontakten antager form af egentligt lønarbejde, formidlet af skolen, opstår der yderligere to sæt problemer, dels forholdet til lovgivningen om arbejdsformidling, i praksis samarbejdet med AF-kontorerne, dels skolernes forpligtelse til at yde en kvalificeret bistand til eleverne i formidlingssituationen, bl.a. vejledning om de pligter og retigheder, lønarbejdet medfører. Da erhvervsarbejdet ikke skal betragtes som elevernes private anliggende, men være i